

Emilian etu oli adoptio

Perhehoitoon sijoitetun lapsen adoptioiminen sijaisperheeseensä on Suomessa harvinaista, mutta se on täysin mahdollista oikeuden päätöksellä.

Nina ja Jari Katajavuori saivat adoptoitua heille vauvana sijoitetun Emilian viime vuonna pitkän epävarmuuden jälkeen.

TEKSTI OLLI KOIKKALAINEN KUVAT KAISU JOUPPI

Katajavuoren perheen kotona Vantaan Kuninkaanmäessä tuksuu korvapuusteilta. Ne on pyöräytännyt syyslomaa viettävä 13-vuotias **Emilia**, jonka käsialaa on niin ikään kahvipöytään kannettu suklaakakku, hänen bravuurinsa.

Havannankoira Voitto tekee innokkaasti tuttavuutta toimittajaan ja valokuvaajaan samalla, kun Emilian ajatukset alkavat olla jo ratsastustunnilla. Tallilla odottaa 7-vuotias suomenhevonen Jänkäjääkäri eli Jäpä. Se on Emilian mukaan kyllä kiva, mutta puree häntä toisinaan.

– Se on nuori heppa ja siksi välillä tosi ärsyttävä. Mulla ei ole vielä omaa hevosta. Haluan kyllä semmoisen. Saisinko, pliiis, Emilia katsahda anovasti vanhempiinsa **Nina** ja **Jari Katajavuoreen** päin.

Kaikkia naurattaa, sillä Emilia on käyttänyt samaa taktiikkaa myös viime vuonna, kun Katajavuorista tehtiin lehtijuttua toisaalle. Silloin hän mainitsi toimittajalle koirahaaveistaan, ja sen jälkeen perhe on kasvanut Voitolla. Omasta hevosesta Emilia ei saa tällä erää lupausa.

Tunnelma on leppoisa, mutta saman pöydän ääressä on koettu myrskyisiäkin hetkiä. Reilut pari vuotta aiemmin Nina Katajavuori iski nyrkkiä pöytään, kun adoptioajatus tuntui junnaavan paikallaan, vaikka Emilia selkeästi kärsi tilanteesta. Sitten alkoi tapahtua.

Adoptio toteutui kesällä 2019 käräjäoikeuden päätöksellä. Päälle päin perheen arki on muuttunut sittemmin melko vähän – mitä nyt sosiaalityöntekijöiden sijaan kylässä käy nykyään toimittajia kyselemässä Suomen oloissa hyvin harvinaisesta adoptiotapauksesta.

Vanhempien mukaan Emiliasta näkee kuitenkin selvästi, että hänen olonsa on nykyään paljon helpottuneempi kuin ennen adoptio-

päätöstä. Asia oli Emilialle niin tärkeä, että hän kirjoitti toiveestaan aikanaan jopa tasavallan presidentille.

– Nyt meillä on sama sukunimi, eikä kukaan ulkopuolinen saa päättää mun asioista, Emilia kiteyttää adoption tärkeimmät puolet.

Vähän erilainen joululahja

Lapsesta haaveilleet yliopistopedagogiikan dosentti Nina ja ohjelmistokehityksen it-konsultti Jari Katajavuori hakeutuivat vuonna 2005 adoptioneuvontaan silloisessa kotikaupungissaan Helsingissä. Neuvonnassa kerrottiin ensimmäisellä kerralla myös sijaisperhehoiminnasta. Pariskunta kiinnostui siitä välittömästi ja aloitti sijaisvanhemmuutta harkitseville suunnatun PRIDE-valmennuksen seuraavana keväänä.

Valmennuksessa Katajavuoret vakuutuivat, että sijaisvanhemmuus on heidän juttunsa. Pian valmennuksen jälkeen heille tarjottiin nelivuotiaista poikaa, jolle etsittiin perhehoitopaikkaa. Kun Katajavuoret olivat käyneet katsomassa traumatisoitunutta poikaa muutaman kerran lastenkodissa, sosiaalityöntekijä kysyi, onko olo nyt sellainen kuin olisitte rakastuneet häneen.

Kysymys sai Ninan miltei purskahtamaan itkuun.

– No, ei ole! Tuli sellainen tunne, ettei tämä nyt vaan toimi. Kun sain sen ääneen, pelkäsin, ettei meille enää ikinä tarjottaisi lasta. Ylittäen sosiaalityöntekijä kuitenkin ilahdutti ja sanoi: ”Mahtavaa, kun olitte rehellisiä, nyt voimme luottaa teihin täysin.”

Katajavuoret ottivat pienen tuumaustauon. Kesällä 2007 he ilmoittivat kaupungin sosiaalitoimeen olevansa taas valmiita yrittämään sijaisvanhemmuutta. Tyrmistyksekseen he saivat vastaukseksi, ettei sijaisperheille ollut tuolloin tarvetta.

»

”

Yleensä olen menossa suin päin kohti uutta ja Jari joutuu himmailemaan minua. Nyt olin aivan kauhusta kankeana. Oli tehtävä hirveän iso päätös.

TEEMA
Arki perhehoidon päätyttyä

Emilia, Jari ja Nina Katajavuoren perheen uusi tulokas on havannankoira Voitto. Emilia haaveilee myös omasta hevosesta.

» Epätoivo alkoi vallata mieltä, ja Katajavuoret kertovat lausuneensa sijaisperhetoiveensa ääneen myös eräänä sykyisenä sunnuntai-ilтана kristillisissä kotiseuroissa rukousaiheita pohdittaessa. Syystä tai toisesta Nina Katajavuori sai heti seuraavana aamuna puhelun Helsingin kaupungin perhehoitoyksiköstä. Heille tarjottiin tyttövuovaa, joka oli otettu huostaan synnytyslaitoksella ja sijoitettu lastenkotiin.

– Yleensä olen menossa suin päin kohti uutta ja Jari joutuu himmailemaan minua, mutta nyt olin aivan kauhusta kankeana. Oli tehtävä hirveän iso päätös. Kuitenkaan pelon valtaan ei saa jäädä, ja Jari tuumasi, että ”Nyt jos koskaan!”. Rohkaiseva asia oli, kun kuulumme, että vauvan syntymäpäivä oli sama kuin edesmenneen isäni.

Asiat lähtivät vyörymään vauhdilla. Nina ja Jari tapasivat seitsemän kuukauden ikäisen Emilian ensimmäisen kerran 11. joulukuuta. Vajaa viikko myöhemmin varmistui, että Emilia sijoitettaisiin heille, jos he vain haluavat. Parin päivän päästä Nina ilmoitti pomolleen jäävänsä töistä vapaalle, koska perheeseen on tulossa ”vähän erilainen joululahja”.

Emilia muutti Katajavuorille jouluaattona 2007.

”Jarrut päällä ei voi rakastaa”

Katajavuorten mukaan sosiaalityöntekijät antoivat ymmärtää alusta asti, että Emilian sijoituksesta tulisi pitkäaikainen. Paluun mahdollisuutta arvioitiin kuitenkin lastensuojelulain mukaisesti aina, kun

Emilian asiakassuunnitelmaa päivitettiin perhehoidon työntekijöiden kanssa puolen vuoden välein.

Yhteyttä syntymä-äitiin yritettiin pitää yllä aktiivisesti varsinkin aluksi, mutta valvottuja tapaamisia saatiin järjestymään vain muutama kerran Emilian ollessa vauva tai taaperoikäinen. Paikalla oli usein myös Emilian isoeno perheeseen ja muita biologisia sukulaisia, joihin Katajavuoret pitävät tiiviisti yhteyttä.

Ensimmäisten vuosien jälkeen eteen tuli pitkä ajanjakso, jolloin Katajavuoret eivät saaneet minkäänlaista yhteyttä syntymä-äitiin. Emilia tapasi hänet seuraavan kerran vasta ollessaan 7-vuotias. Emilian biologinen isä puolestaan näki tyttärensä vain kerran, kun tämä oli pikkuvauva. Isä kuoli vuonna 2016.

Suomessa lapsen huostaanotto on aina lähtökohtaisesti väliaikainen ratkaisu, ja sijaisperhe voi joutua luopumaan lapsesta pitkänkin sijoitusjakson jälkeen. Vaikka Emilian paluu syntymä-äidilleen vaikutti epätodennäköiseltä, sen mahdollisuus oli silti olemassa, ja huoli siitä painoi Nina Katajavuoren mieltä sijoituksen alkumetreillä. Hän ei tiennyt, uskaltaisiko edes kiintyä Emiliaan täydestä sydämestään.

– Eräänä päivänä työnnellessäni Emiliaa rattaissa sitten tajusin, että vaikka palautus tapahtuisikin joskus, kukaan ei voi viedä minulta niitä hetkiä, jotka vietän nyt Emilian kanssa. Päätin, että oli vain uskallettava hypätä tähän mukaan täysillä. Yksi tuttu sijaisvanhempi on ilmaissut sen todella hyvin: jarrut päällä ei voi rakastaa.

Jarrut olivat nyt pois päältä, mutta tie tyttären sydämeen osoittautui kivikkoiseksi, sillä Emilialla oli isoja vaikeuksia kiintyä uuteen äitiinsä. Vauva saattoi huutaa koko päivän ollessaan kotona Ninan kanssa mutta lirkutella iloisesti Jarille heti, kun tämä tuli töistä. Äidin ja tyttären luottamuksellinen vuorovaikutussuhde alkoi rakentua ammattiauttajien tuella.

– Avun saaminen ei ollut kovin helppoa, ja tuntui, että ainakin silloin sijaisperheet jäivät helposti yksin. Onneksi olimme tutustuneet heti muihin sijaisvanhempiin ja saimme arvokasta vertaistukea, Nina kertoo.

Mutkikas tie kohti adoptiota

Kun alkuvaikeudet oli voitettu ja Emilia oli sopeutunut ajan myötä perheeseen, Katajavuoret ryhtyivät pohtimaan mahdollisuutta luoda perhejärjestelystä pysyvä adoptioimalla Emilia. He päättivät kuitenkin odottaa vielä jokusen vuoden, kunnes tytär olisi isompi, ymmärtäisi itsekkin täysin adoption merkityksen ja ennen kaikkea haluaisi itsekkin sitä.

Vuonna 2016 Katajavuoret muuttivat Vantaalle ja Emilian elämään tuli uusia sosiaalityöntekijöitä. 9-vuotias Emilia alkoi ihmetellä, miksi hänelle tuntemattomat ihmiset saavat päättää hänen asioistaan ja miksei hänen sukunimensä ole Katajavuori niin kuin isällä ja äidillä.

Emilia hämmentyi, kun vanhemmat selittivät hänelle, miten sijoitetun lapsen asioita päätetään. Hänelle kerrottiin myös, miten tilanne muuttuisi, jos hänet adoptoitaisiin. Pian tämän jälkeen Emilia itse sanoi kotikäynnillä olleelle sosiaalityöntekijälle, että nykyinen systeemi on ihan tyhmä. Hän halusi äidin ja isän saavan päättää hänen asioistaan ja sukunimekseen Katajavuori.

Lopulta Katajavuoret ehdottivat keväällä 2018 Emilian sijoittavalle sosiaalityöntekijälle, että adoption selvittäminen voisi alkaa. Sosiaalityöntekijät tavoittelivat ensin Emilian syntymä-äitiä varmistaakseen tämän näkemysten asiasta, mutta häntä ei saatu kiinni. Se hankaloitti asiaa huomattavasti, sillä eri tehtävissä olevilla sosiaalityöntekijöillä ja muilla viranomaisilla tuntui olevan varsin erilaisia käsityksiä siitä, voiko adoptiota puoltaa ilman biologisen vanhemman suostumusta, vaikka adoptio olisi lapsen edun mukaista.

Pitkän selvittelyn jälkeen perhehoidon sosiaalityöntekijät puolsivat adoptiohakemusta. Prosessi näytti kuitenkin tyssäävän uudelleen vielä loppuvuodesta 2018, kun adoptioneuvontaa antavat sosiaaliviranomaiset ilmoittivat tavoittaneensa vihdoinkin Emilian syntymä-äidin. Tämä vastusti adoptiota, ja myös adoptioneuvontaa päättyi kielteiseen lausuntoon.

Moni seikka puhui sen puolesta, ettei adoptio voisi onnistua. Katajavuoret päättivät silti viedä asiaa eteenpäin. He löysivät tuekseen adoptioasioihin erikoistuneen juristin.

Sosiaalityön koulutuksen adoptiosisällössä kehitettävää

SUOMESSA ADOPTOIDAAN sijaisperheeseen vuosittain arviolta muutamia lapsia ja nuoria. Emilian kaltaisia tapauksia, joissa adoptio määrätään ilman syntymävanheman suostumusta, ei ole joka vuosi välttämättä lainkaan.

Tarkkoja lukuja ei ole saatavilla, koska niitä ei tilastoida ja aihetta on tutkittu hyvin vähän. Vuonna 2018 tutkijat **Sanna Laine**, **Tarja Pösö** ja **Tatu Ujula** tekivät systemaattisen tarkastelun vuosilta 2015 ja 2016 *Yhteiskuntapolitiikka*-lehteen. Näinä vuosina käräjäoikeudet määräsivät lapsen tai nuoren adoptoitavaksi sijaisperheeseensä kaikkiaan 13 kertaa. Kaikki päätökset tehtiin syntymävanheman suostumuksella.

SOSIAALITYÖN YLIOPISTONLEHTORI, tutkija **Pia Eriksson** Helsingin yliopistosta arvelee, etteivät adoptioiden määrät sijaisperheisiin ole sittemmin muuttuneet merkittävästi suuntaan tai toiseen. Määrän

pienuutta selittää ennen kaikkea se, että Suomessa adoption ja lastensuojelun lainsäädännöt on haluttu pitää täysin erillisinä. – Toisin kuin Suomessa, monessa muussa maassa lainsäädännöt ovat yhteneväisiä ja adoptio on yksi lastensuojelun sijaishuollon keino, Eriksson sanoo.

Eriksson on tutkinut vuonna 2016 valmistuneessa väitöstyössään adoptioprosessia tulevien adoptiovanhempien näkökulmasta. Osa koki, ettei adoptioneuvontaa antavilla sosiaalityöntekijöillä ollut riittävästi osaamista.

– Suomessa adoptioasioiden asiantuntemus on keskittynyt toistaiseksi lähinnä järjestöihin ja isoille paikkakunnille. Sosiaalityön koulutukseen pitäisi ehdottomasti lisätä adoptiosisältöä, hän toteaa.

Myös Laineen, Pösön ja Ujulan artikkelin haastatellut adoptioneuvontaa antavat sosiaalityöntekijät nostivat esiin adoption tiedon puutteen. He tiesivät tilanteita, jois-

sa sijoitetun lapsen adoptio olisi voinut olla lapsen edun mukainen ratkaisu, mutta sitä ei voitu esitellä vanhemmille, koska lapsi- ja perhepalveluiden ammattilaisilla ei ollut riittävästi adoptiotietoutta.

LASTEN, NUORTEN ja perheiden asioiden erityisasiantuntija **Jaana Tervo** Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta muistuttaa, että lastensuojelulaki myös velvoittaa sosiaalityöntekijöitä arvioimaan tasaisin väliajoin, onko perheen jälleenyhdistäminen mahdollista. Tämän vuoksi adoption esittelemisen ei välttämättä korostu vaihtoehdona.

– Sosiaalityöntekijän ajalliset edellytykset arvioida huolellisesti lapsen kannalta parasta vaihtoehtoa myös vaihtelevat paljon kunnasta toiseen. Suomessa on hyviä kuntia, joissa asiakasmäärät ovat kohtuullisia ja työntekijöillä on aikaa. Ihan liikaa on kuitenkin sellaisia kuntia, joissa näin ei ole, Tervo sanoo.

Emilia muutti Nina ja Jari Katajavuorelle jouluna 2007 perhehoitoon. Adoptiopäätös astui voimaan kesällä 2019, jonka jälkeen Emiliasta tuli virallisesti Katajavuori.

Minä kyllä ymmärrän, mistä adoptiossa on kyse. Se on ihan eri asia kuin sijaisperheessä oleminen. Toivottavasti minunkin mielipiteelläni on väliä.

» – Oli todella helpottavaa saada juristilta vahvistus, että lain mukaan adoptio todellakin on mahdollista tietyissä tilanteissa ilman biologisen vanhemman suostumustakin. Näistä löytyi myös ennakkotapaus, Jari ja Nina Katajavuori kertovat.

Henkisiä voimavaroja oltava riittävästi

Keväällä 2019 Katajavuoret jättivät vaatimuksensa Emilian adoptioimisesta Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden päätettäväksi. Papereiden joukossa oli myös Emilian kirje tasavallan presidentille ja selkeäsanaiset terveiset tuomarille: ”Minä kyllä ymmärrän, mistä adoptiossa on kyse. Se on ihan eri asia kuin sijaisperheessä oleminen. Toiveeni on tulla adoptoiduksi. Toivottavasti minunkin mielipiteelläni on väliä. T. Emilia”

Käräjäoikeus antoi yksiselitteisen päätöksensä kesäkuussa 2019: Emiliasta tuli virallisesti Katajavuorten lapsi, sillä oikeuden mukaan Emilian tapauksessa ”lapsen etu puoltaa varsin voimakkaasti adoptiota”. Tuomari noteerasi erikseen myös Emilian omat näkemykset.

– Lukiessaan niitä oikeussalissa hän totesi, että onpas harvinaisen tomera tyttö, Jari Katajavuori hymähtää ja katsoo ylpeänä tytärtään.

Katajavuorten mukaan myös Emilian biologinen suku on ollut tyytyväinen adoptioon. Jopa päätöstä vastustanut syntymä-äiti lähetti kesällä 2019 pitkän tekstiviestin, jossa pahoitteli käytöstään ja kiitteli Katajavuoria Emilian adoptioimisesta. Koko perhe myös tapasi hänet vielä samana kesänä vuosien tauon jälkeen.

Katajavuoret toivovat, että perhehoidossa vuosikautia olleen lapsen adoptioiminen sijaisperheeseen alettaisiin nähdä Suomessakin todellisen vaihtoehdona, jos lapsen etu puoltaa sitä ja paluu biologisten vanhempien luo on vaikeaa. Heidän kokemuksensa mukaan tämä on toistaiseksi kohtuuttoman hankalaa.

He korostavat, ettei adoptio ole patenttiratkaisu, joka sopisi kaikille. Prosessi voi olla rankka, joten myös henkisiä voimavaroja on oltava riittävästi. Viranomaisten ristiriitaisten tulkintojen takia juristista on iso apu.

– Niin kuin meidänkin tapauksemme osoittaa, sijoitetun lapsen adoptioiminen on mahdollista. Kannattaa hakea vertaistukea, eikä pidä antaa periksi, vaikka tulisi takaiskuja. Tärkeintä on ajatella lapsen etua. Ainakin Emilialle on ollut todella tärkeää, että hän tuntee kuuluvansa oikeasti perheeseen ja hänellä on sama sukunimi. Voi tietysti olla, ettei joku toinen lapsi edes mieli moisia, Nina ja Jari Katajavuori sanovat. ■

EIT: Norjan pakkoadoptioissa ihmisoikeusloukkauksia

LASTENSUOJELUN ADOPTIOKÄYTÄNNÖT vaihtelevat suuresti eri maissa.

Yhdysvalloissa sijoitetun lapsen adoptioiminen on ensisijainen vaihtoehto, ellei lapsen paluuta syntymävanhemmilleen nähdä mahdollisena. Britanniassa adoptioiminen puolestaan kuuluu lastensuojelun keinovalikoimaan esimerkiksi pitkäkestoisen perhehoidon vaihtoehtona.

Suomessa ja Ruotsissa lastensuojelullisia adoptioita määrätään lähinnä poikkeustapauksissa. Sen sijaan Norjan lainsäädäntö mahdollistaa sijoitetun lapsen adoptioimisen sijaisperheeseen tietyissä tapauksissa ilman syntymävanhempien suostumustakin myös silloin, kun huostaanotto on jatkunut vuosikautia.

Perhehoitoliiton norjalaisen sisarjärjestön Norsk fosterhjemsforeningin puheenjohtaja **Lene Printzlau Våmartveit** kertoo, että Norjassa tehdään vuosittain noin 60 lastensuojelullista

adoptiopäätöstä. Useimmiten syntymävanhemmilta on saatu suostumus, mutta kaikissa tapauksissa sitä ei tarvita.

KOLMEN VIIME VUODEN aikana norjalaiset syntymävanhemmat ovat jättäneet pakkoadoptioista yli 30 valitusta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen EIT:hen. EIT on antanut päätöksen toistaiseksi seitsemästä tapauksesta. Niistä viidessä se on katsonut Norjan valtion syyllistyneen pakkoadoptioprosessin aikana syntymävanhemman ihmisoikeuksien loukkaukseen. EIT:n mukaan Norja on rikkonut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8. artiklaa, joka koskee jokaisen oikeutta perhe-elämän kunnioitukseen.

Esimerkiksi syysyllä 2019 Norjan valtio tuomittiin maksamaan noin 35 000 euron korvaukset äidille, jonka huostaanotettu lapsi oli määrätty adoptoitavaksi sijaisperheeseensä ja äi-

ti sai tavata häntä vain neljä kertaa vuodessa. Kun äidin elämäntilanne parani, hän haki päätökseen muutosta, mutta siihen ei suostuttu. EIT:n mukaan viranomaiset eivät edesauttaaneet riittävästi perheen jälleenyhdistämistä.

Päätös syntyi äänestyksen jälkeen, ja esimerkiksi tuomioistuimen suomalaisjäsen **Pauliine Koskelo** oli tuomiota vastaan.

LENE PRINTZLAU VÅMARTVEIT arvelee, ettei Norja ole luopumassa pakkoadoptiokäytännöstään EIT:n päätöksistä huolimatta. Hänen mukaansa Norjassa on kuitenkin hankalaa tehdä uusia pakkoadoptiopäätöksiä, ennen kuin EIT saa tutkittua kaikki valitukset.

– Valituksen tehneet haluavat EIT:n arvioivan, minkä periaatteiden ja arvojen pitäisi painaa eniten pakkoadoptioita tehtäessä: lapsen edun vai biologisen vanhemman oikeuksien, hän toteaa.

ADOPTIO SUOMESSA

» Adoptiossa lapselle määrätään uusi vanhempi tai vanhemmat. Syntymävanhempien oikeudet ja velvollisuudet lapsen poistuvat.

» Adoptioaloitteen voi tehdä lapsi, lapsen syntymävanhempi, lasta hoitava henkilö (esimerkiksi perhehoitaja) tai sosiaalityöntekijä.

» Päätös tehdään käräjäoikeudessa. Päätöksentekoa edeltää sosiaalityöntekijän antama adoptioneuvonta syntymävanhemmille ja adoptiovanhemmiksi aikoville. Sitä voi saada kotikunnan sosiaalitoimesta tai Pelastuskeskuksen aluetoimistoista.

» Alaikäisten adoptiopäätöksiä ohjaa lapsen edun periaate. Adoptio- neuvonnan ja tuomioistuinkäsittelyn aikana arvioidaan, miten lapselle voidaan turvata parhaalla mahdollisella tavalla pysyvä perhe sekä tasapainoisen kehitys ja hyvinvointi.

» Adoptio perustuu huoltajien suostumukseen. Lapsen toivomukset ja mielipide tulee ottaa huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Yli 12-vuotiailta lapsilta edellytetään suostumus adoptioon.

» Adoptiolain mukaan adoptioon voidaan ryhtyä ilman vanhempien tai lapsen suostumusta, jos se on vahvasti lapsen edun mukaista eikä suostumuksesta kieltäytymiseen tai suostumuksen peruuttamiseen ole riittävä aihe, kun otetaan huomioon lapsen ja vanhemman välisen yhteydenpidon tiiviys ja heidän välillään vallitsevan suhteen laatu.

» Myös perhehoitajan ja sijoitetun lapsen välinen suhde voidaan vahvistaa adoptiolla. Tällöin myös sijaisperheen saamisen perhehoidon korvausten maksaminen päättyy.

» Adoptoidulla lapsella ja hänen perheellään on oikeus saada jälkihuoltoon järjestettyjä tukipalveluita. Oikeus päättyy viiden vuoden kuluttua lastensuojelun asiakkuuden päättymisestä.

» Adoption vahvistamisen yhteydessä tai sen jälkeen käräjäoikeus voi myös vahvistaa osapuolten yhdessä laatiman sopimuksen adoptiolapsen oikeudesta pitää yhteyttä aiempaan vanhempaansa. Tällöin puhutaan niin sanotusta avoimesta adoptiosta.

Ratsastus on Emilia Katajavuoren rakkain harrastus. Kuvassa halauksen saa Emilian hoitohevonen Jänkääkäri eli tuttavallisemmin Jäpä.